

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 2

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Linia chronologiczna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Agata Kunicka-Goldfinger, Joanna Piąt, Maciej Podbielkowski, *Repetytorium. Wiedza o społeczeństwie. Liceum – poziom podstawowy i rozszerzony*, Warszawa – Bielsko-Biała 2011, s. 327.
- Źródło: *Fotyga: Karta praw podstawowych szkodliwa dla Polski*, 24.10.2007 r., dostępny w internecie: fakty.interia.pl [dostęp 23.03.2020 r.].

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 2

Źródło: domena publiczna.

Materiał jest częścią serii „**Repetitorium**”.

W tym materiale powtórzymy wiadomości z jednego z działów z wiedzy o społeczeństwie. Powtórzenie opierać się będzie na zestawie ćwiczeń interaktywnych z prawa wspólnotowego oraz pracy z tekstami źródłowymi i multimediami. W dalszej części znajdują się dokładniejsze informacje na temat tego, jak czytać polecenia oraz odpowiadać na pytania. Podpowiadamy, na co warto zwrócić uwagę.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz działanie prawa wspólnotowego.
- Przeanalizujesz typy poleceń do ćwiczeń dotyczących prawa wspólnotowego.
- Ocenisz swoją wiedzę, wykonując zestaw ćwiczeń.

Przeczytaj

Ćwiczenia

W powtórkowych lekcjach skupimy się na części poświęconej pytaniom. Odnoszą się one do wielu różnych materiałów źródłowych (nie tylko tekstów oraz ilustracji, ale również map, tabel czy wykresów itp.). Przede wszystkim musisz dokładnie zapoznać się z materiałami źródłowymi, ale także zwrócić uwagę na polecenia. Poniżej przybliżamy, jak rozumieć polecenia w zadaniach różnego typu:

Pamiętajcie, że odpowiedź musi odnosić się do źródła – błędem jest bazowanie wyłącznie na swojej wiedzy i zignorowanie podanego źródła. Chodzi bowiem o to, aby osoba odpowiadająca na pytanie umiejętnie połączyła analizę materiału źródłowego z własną wiedzą. Nie bójcie się korzystać z posiadanych informacji i zawsze odwołujcie się do podanych źródeł. Pamiętajcie również o tym, by wczytywać się w polecenia – czasem wiedza własna nie jest potrzebna, czasem tekst to tylko inspiracja, a innym razem należy połączyć wiedzę z interpretacją tekstu.

Unia Europejska. Prawo wspólnotowe

Traktat nicejski

Podpisanie traktatu nicejskiego 26 lutego 2001 r.

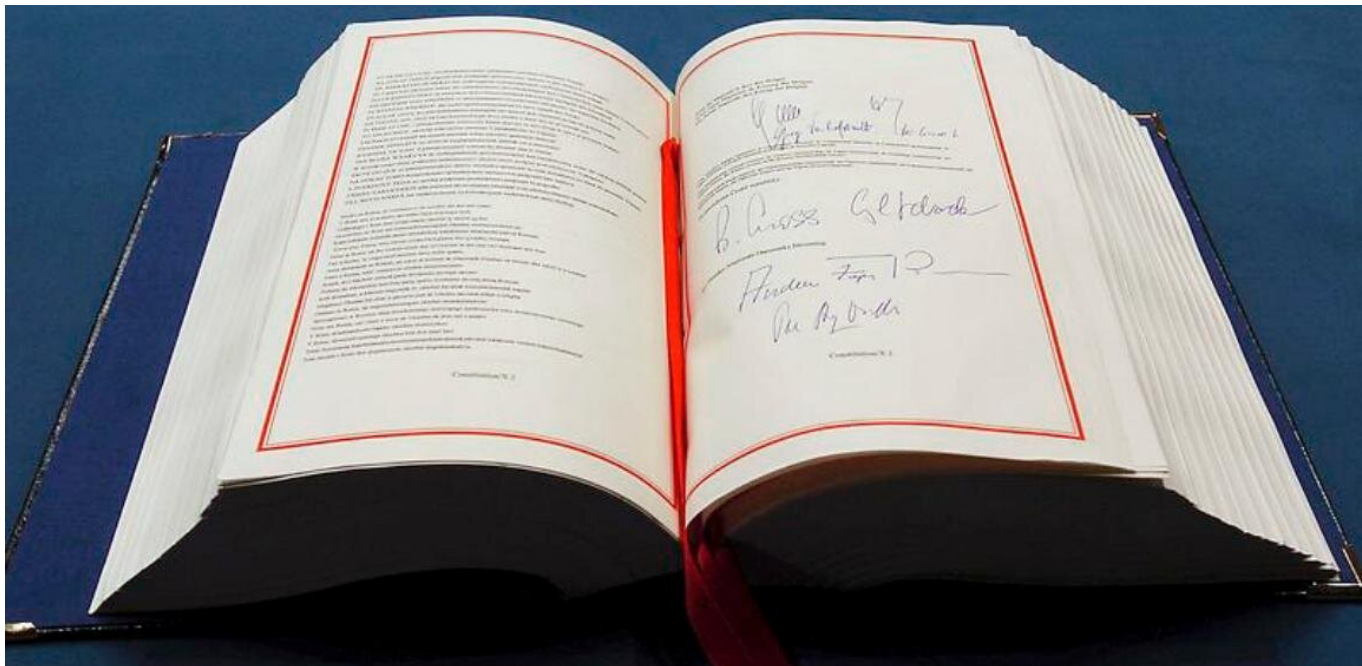
Źródło: PE, dostępny w internecie: europarl.europa.eu [dostęp 11.03.2021 r.], licencja: CC BY-SA 3.0.

Traktat nicejski został podpisany w 2001 r. i wszedł w życie w 2003 r. Przygotowywał on Unię Europejską do największego jednorazowego jej rozszerzenia w historii, do którego doszło w 2004 r. Wprowadził następujące zmiany:

- zwiększył maksymalną liczbę członków Parlamentu Europejskiego do 732;
- powstał nowy system ważenia głosów w Radzie Unii Europejskiej;
- dodał zasadę „jeden sędzia z jednego państwa” w Trybunale Sprawiedliwości UE;
- w skład Sądu Pierwszej Instancji Trybunału UE wchodzić będzie co najmniej jeden sędzia z każdego państwa członkowskiego;
- w zakresie prawnych warunków funkcjonowania „[wzmocnionej współpracy](#)” zachowano zasadę, aby również po rozszerzeniu UE możliwe było zastosowanie mechanizmu wzmocnionej współpracy już przy zgodzie ośmiu państw, z tym że każde państwo członkowskie ma prawo do niej dołączyć; wyłączono z mechanizmu kwestie dotyczące obronności;
- dotyczące Komisji Europejskiej:
 1. wprowadził zasadę „jeden komisarz z jednego kraju” obowiązującą do momentu, kiedy UE będzie miała co najwyżej 27 członków (wcześniej największe państwa miały w Komisji po dwóch członków);
 2. wprowadził nowy sposób wyboru członków Komisji Europejskiej;
 3. nadał Przewodniczącemu Komisji prawo decydowania o jej organizacji wewnętrznej i o rozdziale zakresu obowiązków między jej członków;
 4. po rozszerzeniu UE do więcej niż 27 państw, skład Komisji będzie się opierał na zasadzie równości rotacji, przy czym w Komisji powinno zasiadać mniej członków niż wynosi liczba państw członkowskich UE.

W czasie szczytu w Nicei w 2000 r. przyjęto też Kartę praw podstawowych jako deklarację polityczną, którą poszczególne państwa UE mogły podpisać (nie było to obligatoryjne).

Karta praw podstawowych UE

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej

Źródło: PE, dostępny w internecie: europarl.europa.eu [dostęp 11.03.2021 r.], licencja: CC BY-SA 3.0.

Karta ta została podpisana na szczycie Rady Europejskiej w Nicei w 2000 r. Jej ratyfikacja nie była obowiązkowa, w związku z czym stanowiła jedynie deklarację polityczną poszczególnych państw.

Traktat lizboński z 2007 r. włączył Kartę do unijnego porządku prawnego - jednak Polska i Wielka Brytania przystąpiły do tzw. **protokołu brytyjskiego**, zgodnie z którym prawa zawarte w Karcie nie mogą być przedmiotem dochodzenia przed krajowymi sądami ani trybunałami unijnymi. W 2009 r. prezydent Republiki Czeskiej Václav Klaus wynegocjował, że również Czechy zostaną wyłączone spod niektórych zapisów Karty.

Karta zawiera:

- klasyczne prawa osobiste i polityczne;
- prawa o charakterze gospodarczym i społecznym;
- prawa wynikające z rozwoju technicznego i intelektualnego.

Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy

Zdjęcie grupowe z podpisania projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy (nieratyfikowanego)

Źródło: PE, dostępny w internecie: europarl.europa.eu [dostęp 11.03.2021 r.], licencja: CC BY-SA 3.0.

Traktat ten został przygotowany w 2003 r. przez [Konwent Europejski](#) powołany przez Radę Europejską specjalnie w celu ustanowienia nowego traktatu reformującego UE. Rada Europejska przyjęła niniejszy traktat w Rzymie w październiku 2004 r. Między 2004 a 2006 r. ratyfikował go Parlament Europejski i 18 państw (Litwa, Węgry, Słowenia, Włochy, Grecja, Słowacja, Bułgaria, Rumunia, Austria, Niemcy, Łotwa, Cypr, Malta, Belgia, Estonia i Finlandia – przez parlamenty krajowe – oraz Hiszpania i Luksemburg – w referendum ogólnokrajowych). Francja i Niderlandy odrzuciły traktat w 2005 r. w referendum ogólnokrajowych, co uniemożliwiło wejście w życie Konstytucji dla Europy.

Wybrane postanowienia Konstytucji dla Europy wprowadzone następnie do traktatu lizbońskiego:

- włączenie inicjatywy obywatelskiej do procesu legislacyjnego UE: grupa licząca milion obywateli ma prawo do złożenia wniosku do Komisji Europejskiej w sprawie projektu przepisu prawnego;
- rezygnacja z wprowadzonego w traktacie nicejskim systemu ważonych głosów i zastąpienie go systemem [większości kwalifikowanej](#), w której każde państwo ma siłę jednego głosu;

- nadanie Unii Europejskiej podmiotowości prawnej, czyli m.in. zdolności do podpisywania umów międzynarodowych;
- uznanie prawnej możliwości wystąpienia państwa z UE;
- uczynienie Rady Europejskiej instytucją wewnętrzną, z Przewodniczącym wybieranym na dwa i pół roku;
- wprowadzenie Karty praw podstawowych jako obowiązującej w prawie wspólnotowym;
- zwiększenie maksymalnej liczby członków Parlamentu Europejskiego do 750, przy zagwarantowaniu liczby minimum sześciu deputowanych na każde państwo członkowskie.

Traktat lizboński – traktat reformujący Unię Europejską

Uroczystość podpisania traktatu, 13 grudnia 2007 r.

Źródło: Archiwum Kancelarii Prezydenta RP, dostępny w internecie: prezydent.pl [dostęp 11.03.2021 r.], licencja: CC BY-SA 3.0.

Traktat ten został podpisany w Lizbonie 13 grudnia 2007 r. Wszedł w życie po ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie i Parlament Europejski w grudniu 2009 r. Jednym z efektów jego podpisania jest przekształcenie traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dawnego – z czasów przed traktatem w Maastricht – traktatu rzymskiego) w traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Traktat z Lizbony wprowadził klasyfikację kompetencji UE, która zastąpiła dotychczasowy podział na trzy filary.

Wyłączne kompetencje UE

m.in.: unia celna, ustanawianie reguł konkurencji na rynku wewnętrznym, polityka pieniężna w strefie euro, wspólna polityka handlowa.

Kompetencje dzielone między UE i państwa członkowskie

m.in.: polityka społeczna, polityka spójności, rolnictwo i rybołówstwo, ochrona konsumentów, transport.

Kompetencje UE uzupełniające

m.in.: polityka zdrowotna, kultura, turystyka, współpraca administracyjna.

Zmiany wprowadzone przez traktat lizboński:

Ustanowienie nowego stanowiska – Wysokiego przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który:

1. pełni jednocześnie funkcję wiceprzewodniczącego Komisji oraz przewodniczy Radzie Ministrów Spraw Zagranicznych;
2. odpowiada za wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz za wspólną politykę obronną UE;
3. łączy dotychczasowe stanowiska Wysokiego przedstawiciela UE ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz Komisarza ds. zagranicznych;
4. jest mianowany przez Radę Europejską większością kwalifikowaną.

Zmiany dotyczące Rady UE:

1. wprowadzenie zasady, zgodnie z którą debata i głosowanie nad projektami aktów prawnych będą odbywać się publicznie;
2. poszerzenie możliwości głosowania kwalifikowaną większością głosów;
3. wprowadzenie od 2014 r. systemu podwójnej większości mającej obowiązywać przy głosowaniach większością kwalifikowaną; aby dany akt został uchwalony,

musi zostać poparty przez 55% państw, których ludność nie może jednocześnie stanowić mniej niż 65% mieszkańców całej Unii; tym samym rezygnuje się z zapisanego w traktacie nicejskim systemu ważonych głosów;

4. przyjęcie zasady, że mniejszość blokującą stanowią cztery państwa;
5. uznanie, że jednomyślność jest wymagana w sprawach podatkowych i obronnych.

Zmiany dotyczące Komisji Europejskiej:

1. przedłużenie okresu obowiązywania zasady „jeden komisarz z jednego państwa”;
2. zmiana sposobu jej powoływania.

Zmiany dotyczące Parlamentu Europejskiego:

1. zwiększenie roli PE w procedurze uchwalania budżetu UE;
2. określenie maksymalnej i minimalnej liczby deputowanych państwa członkowskiego (odpowiednio 96 i 6). Liczba ogólna członków Parlamentów ma – oprócz jego Przewodniczącego – wynosić 750 deputowanych.

Zmiany dotyczące Rady Europejskiej:

1. nadanie jej statusu instytucji UE;
2. wprowadzenie nowego stanowiska: Przewodniczącego Rady Europejskiej; jest on wybierany przez Radę Europejską na dwa i pół letnią kadencję (z możliwością jednej reelekcji), przewodniczy jej obradom i reprezentuje ją na zewnątrz; zastępuje tym samym dotychczasowy system rotacyjnego przewodnictwa w Radzie Europejskiej.

Zmiany dotyczące parlamentów krajowych państw członkowskich:

1. wprowadzenie nowej zasady w procedurze legislacyjnej: Komisja ma obowiązek przesłać projekty aktów prawnych objętych zwykłą procedurą prawodawczą do parlamentów krajowych. W ciągu ośmiu tygodni od ich uzyskania mogą one opiniować, czy dany projekt jest zgodny z zasadą pomocniczości

(subsydiarności). Każdy parlament krajowy ma siłę dwóch głosów, z tym że w przypadku dwuizbowego parlamentu rozkłada się on po jednym głosie na każdą izbę. W przypadku gdy większość głosów przyznanych parlamentom krajowym zaopiniuje o sprzeczności z tą zasadą, Komisja może odrzucić dany projekt, zmienić go lub podtrzymać. W tym ostatnim przypadku Komisja jest zobowiązana do wydania opinii uzasadniającej. Obie opinie (parlamentów i Komisji) zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą trafiają do Parlamentu Europejskiego i Rady UE, które mogą je uwzględnić podczas głosowań.

Traktat lizboński stworzył prawne podstawy:

- funkcjonowania ustawodawczej inicjatywy obywatelskiej, która przysługuje obywatelom wszystkich państw członkowskich. Zgłoszenie takiej inicjatywy wymaga podpisów miliona obywateli z różnych państw. Projekt taki jest składany do Komisji Europejskiej;
- wystąpienia państwa członkowskiego ze struktur UE;
- osobowości prawnej UE – Unia Europejska stała się podmiotem prawnym, co oznacza, że jest organizacją międzynarodową w rozumieniu prawa międzynarodowego.

Ponadto w traktacie lizbońskim uznano, że:

- Karta praw podstawowych UE ma taką samą moc prawną, jak traktaty;
- Unia Europejska wyraża gotowość przystąpienia do [Europejskiej konwencji praw człowieka](#), dzięki czemu prawa zawarte w Konwencji stałyby się integralną częścią *acquis communautaire*. Dałoby to również możliwość do skarżenia Unii Europejskiej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu;

oraz nadano Europejskiemu Bankowi Centralnemu rangę instytucji UE.

Słownik

Europejska Konwencja Praw Człowieka

przyjęty w 1950 r. z inicjatywy Rady Europy traktat międzynarodowy, gwarantujący podstawowe prawa człowieka oraz ustanawiający Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu.

Konwent Europejski

znany też jako Konwent w sprawie przyszłości Europy; jego celem było opracowanie szkicu konstytucji dla Unii Europejskiej; pracował w latach 2002–2003

kwalifikowana większość głosów

określona przez prawo „superwiększość”, stosowana w niektórych głosowaniach w celu ochrony mniejszościowych uczestników

wzmocniona współpraca

mechanizm pogłębionej współpracy niektórych państw UE (co najmniej dziewięciu), które decydują się na integrację dalej idącą niż określona w traktatach dla wszystkich krajów członkowskich

zwykła procedura prawodawcza

domyślna, stosowana standardowo procedura uchwalania prawa Unii Europejskiej, w której uczestniczą Komisja Europejska (jako wnioskodawca) oraz Rada Unii Europejskiej i Parlament Europejski (jako ustawodawcy)

Linia chronologiczna

Polecenie 1

Dopisz do każdego wymienionego w linii chronologicznej traktatu listę państw, które go przyjęły.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 2

W dostępnych źródłach poszukaj informacji na temat Konstytucji dla Europy. Opisz, dlaczego została odrzucona.

Wybrane postanowienia Konstytucji dla Europy, z których zrezygnowano w trakcie prac nad traktatem lizbońskim

Wprowadzenie tzw. mechanizmu monitorującego dotyczącego przestrzegania zasady pomocniczości (subsydiarności). Parlamenti krajowe w sile 1/3 wszystkich parlamentów państw członkowskich – po uprzednim poinformowaniu ich o projekcie danego aktu prawnego – mogłyby go uznać za sprzeczny z zasadą pomocniczości. Wówczas Komisja byłaby zobowiązana do zweryfikowania projektu.

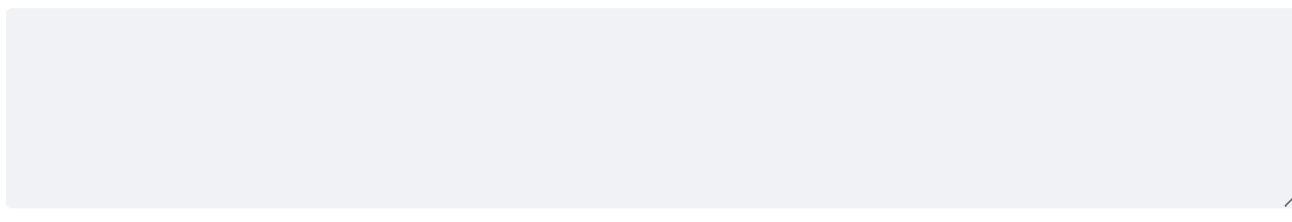
Zachowanie zasady jednomyślności w głosowaniu w Radzie Unii Europejskiej w takich dziedzinach, jak: podatki, polityka społeczna, w części obszarów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, dotyczących zmian traktatowych oraz przepisów związanych ze środkami unijnymi i perspektywy finansowej UE.

Utrzymanie zasady „jeden komisarz, jedno państwo” do 2014 r., a później ograniczenie liczby komisarzy do 2/3 liczby państw członkowskich.

Powołanie nowego urzędu – Wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

Ćwiczenie 3

Uzasadnienie:

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Dokończ zdanie.

Przed traktatem lizbońskim członkowie Komisji Europejskiej mianowani byli...

- przez Parlament Europejski.
- przez Radę Unii Europejskiej.
- w wyborach bezpośrednich przeprowadzanych w krajach członkowskich.
- w wyborach pośrednich, wyłaniany przez parlamenty krajowe.

Ćwiczenie 2

Uporządkuj wymienione traktaty europejskie w kolejności chronologicznej.

traktat nicejski

traktat amsterdamski

Jednolity akt europejski

traktat paryski

traktat z Maastricht

traktat lizboński

traktaty rzymskie

Ćwiczenie 3

Zaznacz, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Traktaty rzymskie powoływały Europejską Wspólnotę Węgla i Stali.	☐	☐
Jednolity akt europejski wprowadzał obywatelstwo Unii Europejskiej.	☐	☐
Na mocy traktatu paryskiego utworzono Europejską Wspólnotę Gospodarczą.	☐	☐
Traktat z Maastricht przekształcił EWG w Unię Europejską.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Połącz nazwy instytucji Unii Europejskiej z ich opisami.

Komisja Europejska

główny organ UE, który wyznacza ogólny kierunek jej działań i priorytety, tworzony przez szefów państw i szefów rządów państw członków UE oraz przewodniczący innych instytucji UE

Rada Europy

instytucja ta zajmuje się tworzeniem wykładni prawa unijnego i dbaniem o wdrażanie go w krajach członkowskich; rozstrzyga spory między rządami państw UE a jej instytucjami, oraz skargi obywateli i przedsiębiorców związane z działaniem organów UE

Europejski Bank Centralny

organ UE wybierany w wyborach bezpośrednich; ma funkcje ustawodawcze, nadzorcze i budżetowe

Rada Unii Europejskiej

głównym zadaniem tej instytucji jest zarządzanie unijną walutą oraz ustalanie ram polityki gospodarczej i pieniężnej UE oraz jej realizowanie

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

należy do organów wykonawczych UE; jest jedyną instytucją UE, która odpowiada za przygotowywanie wniosków dotyczących nowego prawa unijnego; jej zadaniem jest też wdrażanie w życie decyzji innych unijnych instytucji, przygotowywanie i wdrażanie przyjętego przez nie rocznego budżetu oraz reprezentowanie UE na zewnątrz

Parlament Europejski

nie jest instytucją powiązaną z Unią Europejską

składa się z ministrów państw członkowskich UE, ale nie ma stałego

Rada Europejska

składu; reprezentuje interesy państw będących członkami UE; wraz z Parlamentem Europejskim jest głównym organem decyzyjnym UE

Ćwiczenie 5

Przyporządkuj postanowienia do traktatów.

Traktat nicejski

Wprowadzenie zasady „mniejszość blokująca to cztery państwa”.

Traktat lizboński

Wprowadzenie obowiązku przesyłania projektów aktów do parlamentów krajowych (zwykła procedura ustawodawcza).

Wprowadzenie stanowiska przewodniczącego Rady Europejskiej.

Wprowadzenie zasady „jeden sędzia z jednego kraju” do Sądu Pierwszej Instancji.

Wprowadzenie zasady „jeden komisarz z jednego kraju”.

Wprowadzenie nowego systemu ważenia głosów w Radzie Europejskiej.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“ *Fotyga: Karta praw podstawowych szkodliwa dla Polski* ”

Artykuł 51

Zakres zastosowania

1. Postanowienia niniejszej Karty mają zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przy poszanowaniu zasady pomocniczości oraz do Państw Członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Szanują one zatem prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w Traktatach.

2. Niniejsza Karta nie rozszerza zakresu zastosowania prawa Unii poza kompetencje Unii, nie ustanawia nowych kompetencji ani zadań Unii, ani też nie zmienia kompetencji i zadań określonych w Traktatach.

Szefowa MSZ Anna Fotyga uważa, że przyjęcie Karty Praw Podstawowych (...) jest „szkodliwe dla Polski”. (...)

Fotyga przekonywała, że w Karcie „są postanowienia, które mogą się odnosić do niemieckich roszczeń majątkowych w Polsce (...)”.

Źródło: *Fotyga: Karta praw podstawowych szkodliwa dla Polski*, 24.10.2007 r., dostępny w internecie: fakty.interia.pl [dostęp 23.03.2020 r.].

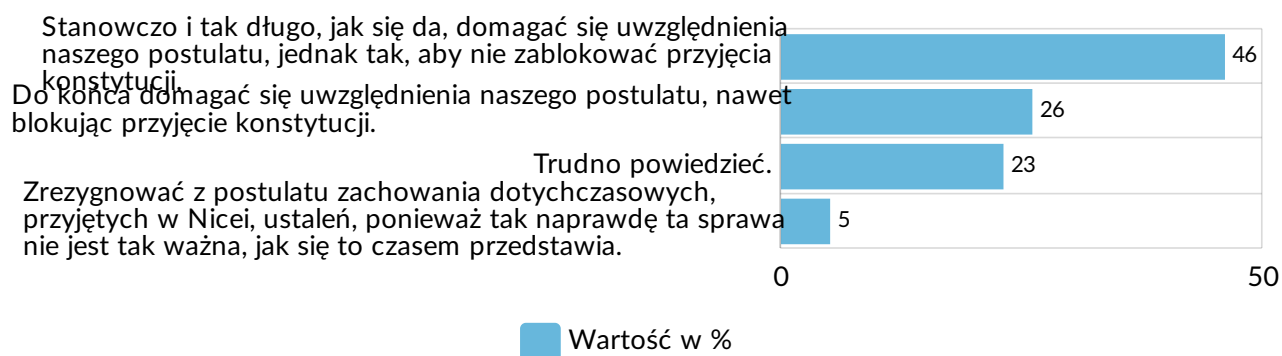
Wyjaśnij, czy w świetle art. 51. Karty praw podstawowych Polacy mogli w 2007 r. obawiać się konsekwencji przyjęcia Karty, opisanych przez ministra spraw zagranicznych.

Ćwiczenie 7

Zapoznaj się z wykresem i wykonaj ćwiczenie.

Według zapisów projektu konstytucji Unii Europejskiej Polska prawdopodobnie będzie miała mniejszy wpływ na decyzje UE, niżby to wynikało z dotychczasowych ustaleń (z tzw. traktatu nicejskiego). Polska domaga się zachowania wcześniejszych, korzystniejszych dla naszego kraju, ustaleń w tej kwestii. Jak powinna postąpić Polska w tej sprawie?

Oprac. na podst.: CBOS, *O przyszłej Konstytucji Unii Europejskiej*, Komunikat z badań BS/160/2013, cbos.pl [dostęp 19.03.2020].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

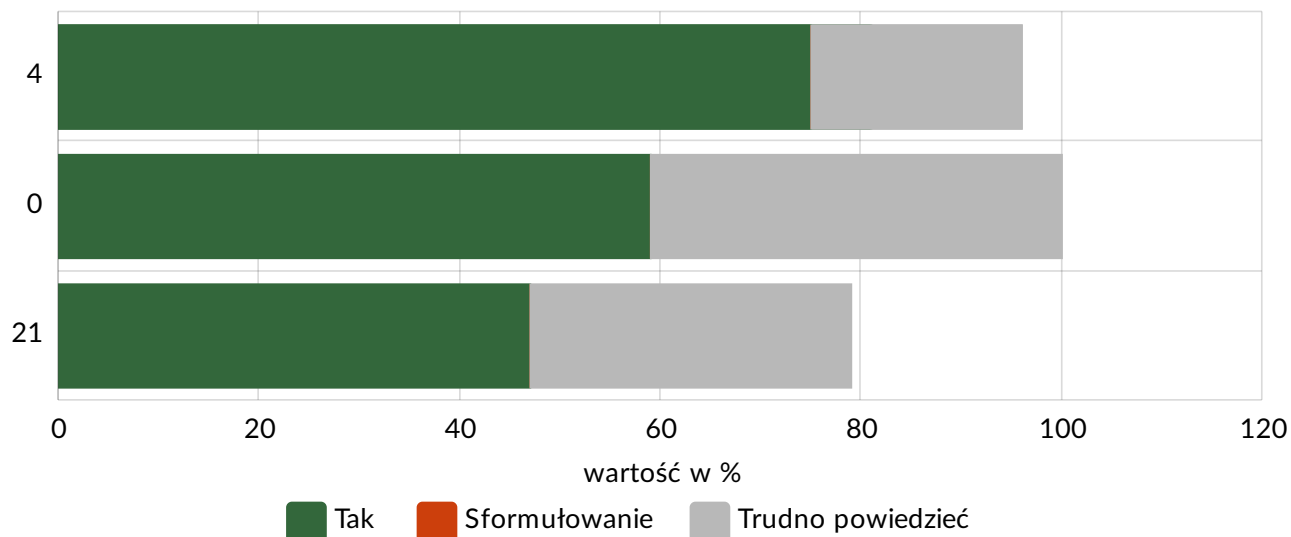
W 2008 r. poseł Jan Rokita posłużył się hasłem „Nicea albo śmierć”. Podaj liczbę respondentów, którzy w 2013 r. popierali jego stanowisko.

Ćwiczenie 8

Zapoznaj się z wykresem i wykonaj ćwiczenie.

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent powinien ratyfikować, zatwierdzić traktat lizboński czy też nie?

Oprac. na podst.: CBOS, *Opinie o traktacie lizbońskim*, Komunikat z badań BS/74/2008, cbos.pl [dostęp 19.03.2020].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Rozstrzygnij, czy poparcie dla traktatu lizbońskiego w 2008 r. zależało od lewicowości lub prawicowości respondentów. Uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do właściwych danych.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie

Dla nauczyciela

Autor: Krzysztof Kowaluk

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 2

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XIV. Integracja europejska.

Uczeń:

4) rozważa kwestię charakteru prawnego Unii Europejskiej, korzystając z przepisów traktatu z Lizbony i wskazując na zasady pomocniczości, subsydiarności i solidarności.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje działanie prawa wspólnotowego;
- analizuje typy poleceń do ćwiczeń dotyczących prawa wspólnotowego;
- ocenia swoją wiedzę, wykonując zestaw ćwiczeń.

Strategie nauczania:

- strategia asocjacyjna;
- strategia problemowa.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- objaśnienie nowej wiedzy;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- rzutnik multimedialny.

Przebieg zajęć:

Przed lekcją:

Uczniowie zapoznają się z treścią e-materiału, żeby w czasie zajęć móc aktywnie uczestniczyć w dyskusji i rozwiązywać zadania.

Faza wstępna

1. Przedstawienie uczniom tematu zajęć: „Unia Europejska. Prawo wspólnotowe cz. 2”, na którego podstawie uczniowie formułują cele lekcji.
2. Rozpoznawanie wiedzy potocznej uczniów. Uczniowie intuicyjnie tworzą mapę skojarzeń dotyczącą tematu zajęć.

Faza realizacyjna

1. Podział klasy na grupy. Każda z nich opracowuje fragment materiału z sekcji „Przeczytaj” (traktat nicejski, Konstytucja dla Europy, traktat lizboński). Po zakończeniu pracy przedstawiciele zespołów prezentują przydzielone zagadnienie. Pozostali uczniowie sporządzają notatki, mogą zadawać pytania i weryfikować przedstawione informacje.
2. Praca z materiałem zamieszczonym w sekcji „Linia chronologiczna”. Uczniowie zapoznają się z treścią dotyczącą powstawania prawa UE, a potem w parach wykonują polecenia. Następnie wybrana osoba prezentuje propozycję odpowiedzi, a pozostali uczniowie ustosunkowują się do niej. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia ją, udziela też uczniom informacji zwrotnej.
3. Uczniowie wykonują indywidualnie ćwiczenia nr 5–8 z sekcji „Sprawdź się”, a następnie porównują swoje odpowiedzi z innymi osobami.

Faza podsumowująca

1. Nauczyciel podsumowuje zagadnienie prawa UE. Przedstawia aktualny stan prawny, wskazując Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej jako podstawowe akty prawa pierwotnego UE.

2. Nauczyciel zwraca uwagę na różnicę między prawem pierwotnym a prawem wtórnym Unii Europejskiej.

Praca domowa:

Uczniowie rozwiązują ćwiczenia 1–4 z sekcji „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Prawodawstwo UE, ec.europa.eu.

Maciej Cesarz, *Porządek prawny Unii Europejskiej*, [w:] A. Pacześniak, M. Klimowicz (red.), *Procesy integracyjne i dezintegracyjne w Europie*, Wrocław 2014.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Multimedium może posłużyć do stworzenia mapy myśli porządkującej wiedzę dotyczącą prawa pierwotnego UE.